

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

Sreda 8. d.

Liftagnoja 1797.

Nro. 89.

Dunej 28 Kosaperjka.

Nih zefarfka Svitlost so odperto ukaso dali s' tem besedami: Se je snajdelo, de se to ime; podloshni skus krivo islaganje tako nesastopi, kakor patent sa podloshne ven dan v' leti 1781. govori; inu de zefarfki besednik podloshnih pravde al gori nevsame, al preposno, al fhelej po dolgim okoli savianji; satorej nozhemo kriviga tolmazhenja terpeti, inu pustiti, de bi sledni po soji glavi iskladal, kdo je podloshni inu kdo ne; temuzh damo ta raslozhik: skus podloshne se sastopio ne le samo semlaki, ampak tudi obdelavzi gosposkinih semel, gostazhi, inu rojaki, kateri

teri so oblubili podloshni biti, to je, kateri so al
fami sa se, al savolo nih posestva, al sa se inu
savol posestva pod gosposkinim strahom. Ti vsi
imajo sa resnizhne podloshne dershani biti, inu
per nashih zesarfskih besednikih sagovarjanje naj-
dit, kakor dva inu trideseti rasdelik patenta sa
podloshne raslozhno pove. Sladni podloshni ima
fizer proste roke, de se nepusti od Fiskusa sa-
govarjat, kader je v' pravdo s' sojo lastno gospo-
fko sapleden; vender ima narpopréd Krasia pra-
vizo, svoje opravilo ispolniti po besedah paten-
ta sa podloshne; tudi more podloshnimu dobro
raslozhit, v' kajsaeno nevarnost se podá, kader
drugiga besednika ishe, inu to dobroto savershe,
katero mu Zesar da, ker mu svojga doktorja po-
nudi. Dano na Dunaji 9. Kosaperfska 1797.

Pred dvemi letami je bilo v' novizah pove-
dano, de so na franzoskim snajdeli, funtleder
inu ufine v' fhtirnajstih dneih ustrojiti, kar je do
sedaj po vezh meszov, ja v' Anglii po dva leta
terpelo. Estrajfski Landsekretar Baron Mejdinger
si je dolgo persadeval, to snajdenje fkusi skufh-
no svedit, inu je bil frezhen, de je sojga truda
sad doshivel, tako, de v' fhtirih dneih teletine
ustroji sa jermenarje inu sedlarje; zhohovne inu
majnfhih volov koshe v' 14 dnevih; nardebeli-
shi volovine v' treh tednih na funtleder; kateri
je rujavkast, terden, gost, inu ulazhen, kakor
angleski. Timu Baronu je pomagal gospod Bar-
tel strojar na Dunaji, de sta skufhne delala, i-

nu ta mojster je sposnal, de novizh snajden stroj je dober inu bres pogresljenja. Ena taka rezh sturi, de se sna usine naredit bolshi kup, inu vezh, sa domazho inu vunajno kupzhio; de denarji dolgo v' blagi neleshe mertvi; inu de se jezhmen perhrani, kateri per tim stroji ni potreben. Na ogerfskim bi bilo nar perloshnishti eno take forte strojarjo napraviti, ker so koshe zenishti inu bol v' obilnosti. Baron Meidinger pa je velike streshbe nashi domovini sturil, ker je eno sa vse pridno rezh snajdel.

Lajhko.

Nova Postava ligurske, ali genoveske republike she ni ozhitno osnanena. Nepokoj mesza Kimoviza je bil na poti, de se ni mogla osnaniti; inu general Bonaparte je imel tudi zhes en katere besede v' teh postava nekaj govoriti, inu popravlat.

Per tiga nepokoja perloshnosti je Vishti Shkof v' Genovi en pastirski list na vse kershenke soje shkofie pisal, duhovne h' pokorshini opominal, inu sebi zhasht sadobil, de mu je Bonaparte vse besede poterdil, inu se nemu s' enim perjasnim pismam sahvalil sa negovo pastirsko duhovno skerb.

Ta general je pisal shestdesetem narshlahtnishedem hisham v' Majlandi, inu im pergovarjal, svoje sinove na vojsko poslat, de se bodo poleg franzosov uzhili, po nih isgledi delat, vojskino tesh-

teshko umetnost sastopit, inu pravo zhaft ifkat. Podobne opominanja je poslal na vse mesta inu kraje zisalpinske republike. V' Benedkah je fran-
zoski sapovedavz mlade ludi od premoshneh
shlaht povabil, de bi naredili eno kompanio lah-
kih kojnikov, inu se s' franzosko armado sdru-
shili.

En pooblasten is papeshoviga mesta Jakin
s' imenam Pianazzi se je v' Paris podal, de bo-
de perpushenje dobiti ifkal, okrajno Jakinsko s'
edinit s' zisalpinsko republiko.

Franzoska.

Lashka armada je fkusi osnanila napelala,
de je zheterti dan Kimoviza v' Parisi ta shę dav-
no popisana prekuzia, sdaj je ravno ta armada
pisma poshilat jela, v' katerih visharje hvali, de
so fręzhno republiko uterdili.

Venpotęgnenze, kateri so nasaj perfhli, no-
vizh isvoleni pravdni minister silno preganja. E-
ni ojstri Jakobinarji imajo upanje, de bodo spet
med postave delajozhe moshe gorivseti; med ti-
mi so Barrere, Drouet, inu nekatęri drugi.

Deshelni plazhovavzi po franzoskeh okraj-
nah se branio tako dolgo denarje dajat, dokle
im leta kaj ne pustı, kateri ima denarje potęg-
nit, inu golfujejo, kulikor morejo.

Zel Paris sedaj govori od dvęh flonov, ka-
tere is Hollanda k' nam pelajo, po poti vse skup
tezhe,

tezhe, flone ględat, vse siá, inu vsta shiroko odpera, kakor shpitalske urata.

Anglia.

13. Kosaperska. Admiral Dunkan je svoje barke dobro popravil, monarji ga lubio, prevideni so s' obilnim sdravim shivesham, so per dobrim sdravji - inu so ven tekli, kakor je bilo flifhat, de so Hollendarji na morji.

Franzosi se perpravljajo v' Anglii na²suho stopit, inu nasho deshelo v' skufshnavo perpravit. Per naf je ves breg dobro s' ludmi inu oroshjam na bran obstavlen. Po dnevi imajo perpravlene bandera inu shtuke, po nozhi velike svetila, de snajo hitro snamine dalezhi okoli dat, de bodo vedeli ludje pertezhi, ako bi se franzosi nashimu bregu perblshali.

Nash dvor ne da franzosam vse nasaj, kar je v' ti vojski dobil; odgovor je shę poslan, de na to visho nizh nesglihamo. Satorej nimamo upanja, de bi mir bil.

Holland.

15. Kosaperska. Nasha mnoshiza bark je od Anglesov popolnoma tepena; ofem verstneh je pobraneh, med katerimi je Admiralova barka, oftanek je sbeshal ves poshkodovan nasaj v Tekfel. Admiral je od Anglesov ujet, inu nam je svojo nesręzho v' enim pifmi vędit dal.

Mosh-

Moskovia.

Zesar pušči v' shold loviti, inu ozhe do noviga leta regimente napolnene imeti.

Eni generali se sa bolne vendajejo, desilih so sdravi; taki naj rajshi flushbo pustio. Sploh je Zar ojster pruti soldatam, kader kaj pregrešhe, vender ih tudi pohvali, inu podaruje, kader svojo dolshnost dopolnio.

Lublana

Zesarfski soldatje bodo po gorishkim inu na krainskim en majo na shiraj rastavljeni; slasti pridejo kojniki na Shtajersko inu na dolensko; v' sabboto je shel en rasdelik Virtemberg kojnikov tukaj skusi pruti Marburgu, preduzherej drugi rasdelik, inu vzherej tretji. Je tedaj mogozhe, de nebodo nashi popred ne naprej ne nasaj shli, dokler ne bode mir tudi s' nemfskim rajham sturjen.

Pravio, de Benezhani niso per voli, pod sholnersko franzosko oblastjo stati, temuzh de shele sami svoji biti; te dni se je en strgl flishal, nekaj franzoso je ranenih v' Palmo Novo perpelanih; boj je bil med Benezhani, inu Franzosi; al je ref, se more v' kratkim vezh flishat.

Ta teden fim svedel, kako krainzi nemshujejo; eden me na zesti srezha inu prafha: Gofpod, ste vidili tukaj gori zvelf vosen po zesti iti?

iti? — Meni se sdi, de se taki od noviga
mošta nemški jesik govorit uzhe.

Turnov Obrist batallion je v' Dalmazii v'
mesti Sebeniko.

En neapolski tekari je peeduzherel skus Lu-
blano shel na Dunaj, pravio, de nese pisma, v'
katerih stoji, de se franzosi nesastopio prav s'
Kralam v' Neapoli.

Povédanje od slovenškiga jesika.

Is tega, kar je do sedaj rezhenó, spoznamo,
de Slovenez je sploh ime vsih ljudstvom tiga jesi-
ka na enim prostori od pol milliona na štiri vo-
gle mil. Potlej pa pridejo posebne imena sled-
niga slovenškiga roda od deshele, v' kateri pre-
biva. Tako so pomorjani per morji, polzi na
planinah ali na póli, inu mi krainzi na kraji;
ker naša deshele je kraj, krajna inu meja, ali
konez slovenzov pruti laškim.

Kdaj je to ime sazhelo, pisarji nize ne po-
vejo; prvo pismo, katero krajno imenuje, je
pismo Krala inu Zesarja Heinrich, v' katerim je
gospodsko Bléd na gorénkim daroval Sebenski-
mu sdej Briksenskimu škofu v' l. 1004. deset
dan maliga Travná. To pismo govori, de Bléd
leshi v' deshele krajna pod oblastjo Kněsa Vatiló,

Krajna je bila vendar dosti popréd imeno-
vana, sato ker to darovavsko pismo pravi, de
se tako med ludmi imenuje.

Slovenzi v' gorateh: deshelah so dobili ime,
de so Goratani, od gorá. Od tod pride Kora-
tan, gorofhzi, ali korofhzi.

Kraf se imenuje po slovensko en skalovit
kraj; krasina, ena skalovita pokrajna; satorej
so krasovzi prebivalzi kamenate deshele med
Vipavo inu Terstam.

Vmerli so v' Lublani.

27. dan Kosaperska.

Mathevsh Branikar, męshnar, 46. l. per S. Flo-
riani Nro. 138.

28. dan.

Maria Prepeluh, dękla, 24 l. v' Krakovim
Nro. 33.

Joannes Pikolomini, uklęenez, 45. l. v' zuht-
avsi.

Nesha Bravnik, dęlovfka hzhi, 2. l. na pred-
męstji.

30. dan.

Teresia Berzhun, kozhiafka hzhi, 3. l. v' Kra-
kovim Nro. 18.

Urfha Kogel, dękla, 46. l. na starim tergi
Nro. 113.

Visoko zhafti uręden gospod Josef Maklizh,
zhaftni korar, inu benefiziat, 75. l. v' fhipi-
talski gasi Nro. 237.

Joannes Hanshiz, blapez, 23. l. per usmilenih.

L o t e r i a.

4. dan. Listovgnoja so v' Lublani vsdignene:

57. 8. 15. 14. 63.

18. dan Listovgnoja bo de v' Gradzi vsdigvano.